

SLOVENE A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
SLOVÈNE A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
ESLOVENO A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Thursday 13 May 2010 (afternoon)

Jeudi 13 mai 2010 (après-midi)

Jueves 13 de mayo de 2010 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Napišite komentar k **enemu** izmed naslednjih dveh besedil:

1.

Piksi se je usedel na tla. Poskušal se je prebiti čez labirint ene izmed bratovih pesmi. Ustavil se je pri nerazumljivem verzu, se presedel na mrzlem betonu, naslonil na kartonsko škatlo in takrat je iz zvezka zdrsnil prepognjen list papirja. Nič ni plapolal po zraku, samo padel je na betonska tla kot polomljen avionček.

5 Piksi ga je pobral. Izgledal je kot neoddano pismo. Zložil ga je in potisnil nazaj v zvezek. Prebral je *bratovo pesem* do konca, se presedel, naslonil nazaj, kartonska škatla se je upognila, njegov prst pa je kar sam zašel nazaj k pismu.

Razgrnil ga je in začel brati.

»Odhajam od tod,« je pisal brat. »Stara ne štekata in Piksi je še premajhen.«

10 Nikoli ni zvedel, zakaj je nekega dne brat spraznil omaro in jih zapustil. Tastara sta govorila, da je šel na potovanje, ampak temu ni verjel, ker nista hotela nikoli povedati nič več. Če ju je kaj vprašal, je bilo vedno enako, stari je zagrabil daljinca in mat je pobegnila v kuhinjo.

15 Bral je naprej. »Vse, kar odnašam s seboj, je eno samo poletje. Deževno poletje, ko sem bil star 15 let. Država je razpadla, zakoni niso več veljali, na ulicah smo ostali sami. Verjeli smo samo muziki. Bendi so nas učili, da moraš hoditi po svoji poti, da moraš biti poseben, da moraš biti svoboden. In mi smo to vzeli zares. Ljubljana je postala naša. Imeli smo muziko. Imeli smo ritem. Imeli smo vse. Na ulici smo bili kralji.

Niti pomislili nismo, da so to zadnji trenutki naše svobode.

20 Potem so prišli krokodili in pojedli vse. Muzika se je zlizala kot naše kavbojke, bendi so razpadli in mi smo odšli na tabore za odvajanje, na fakse in v službe. Izginili smo, kot da nas nikoli ni bilo. Za našim poletjem so ostale samo te stolčene kasete.

Vse skupaj je bila samo prekleta iluzija.«

Piksi je obsedel na mrzlem betonu.

25 Muzika. Bila je tudi del njegovega življenja. Tudi on ni poslušal komerciale. Že v osnovni šoli mu je dol viselo za to, kaj je in in kaj je out (okej, do konca sedmega razreda je znal osebno izkaznico Robbieja Williamsa na pamet). Poslušal je punk in hip-hop in ska in vse te bende, hodil je na koncerte na Metelkovo. Zbiral je posterje in jih lepil po stenah kot vsi. Pisal je imena punkerjev na torbo in šolske zvezke. Pred ogledalom je hkrati sovražil in oponašal črnice z MTV-ja, ki so imeli najboljše bejbe na svetu.

30 Nikoli doslej pa ni pomislil, da ima muzika lahko takšno moč.

Kot v transu je prijel zaprašeno plastično škatlo s kasetami (in pozabil zapreti vrata v kleti, zaradi česar je naslednjo nedeljo stari več ur norel po stanovanju) in jo odnesel v svojo sobo. Ko je odpiral pokrov, so se mu roke tresle. Kakšna muzika je bila to? Kaj je bilo na teh kasetah s polomljenimi ovitki in počečkanimi naslovi?

35 Poslušal je kaseto za kaseto za kaseto. Požiral jih je. Prvič v vsem poletju je zvečer manjkal na klopi. Poslušal je komade, ki so imeli drugačen zvok od vsega, kar se je vrtelo po radiu in MTV-ju.

Ko je zaslišal Johnnija, ga je streslo do kosti.

40 To je bil zvok, ki ga je čakal vse življenje. To je bila muzika, ki jo je naredil nekdo, ki je živel v istem bloku, gledal skozi isto okno, hodil po isti ulici! To je bilo sporočilo iz veselja.

Biti poseben. Biti svoboden. Imeti svojo pot. Kdo ti lahko to zares pove? Starci, ki se zjutraj z milijonom drugega folka odfurajo na šiht in se popoldne v koloni vsi tečni vračajo pred svoje televizorje? Šola s svojo štirioglato obliko? Televizija s tistimi ponarejenimi liki? Knjige, napisane v nerazumljivem jeziku? Ne ...

45 Ob tej muziki pa je vsa resničnost zdaj izgledala kot ena sama velika iluzija. Prekleta iluzija. Tri dni in tri noči zapored je preživel v svoji sobi. Četrty večer je vedel, kaj hoče. Spustil je kaseto v žep svoje jakne in nataknil allstarke.

Ko je prišel do klopi, sta Pejo in Sani že sedela tam.

Dušan Dim, *Distorzija* (2007)

- Kdo je osrednja oseba odlomka in kako se izraža njen značaj?
- Kako je v odlomku opredeljena vloga *muzike*?
- Katere so najbolj opazne jezikovne prvine odlomka in kako sooblikujejo njegovo sporočilnost?

2.

Pesem o Dolenjski

Dolenjska:
kraj, kruh, krog
majhne domovine,
ki jo otrok obide
5 bos vsenaokrog.

Domovina:
vas, vasica, zaselek,
govorica človeških lic,
v kozolcih in sodih pridelek
10 in vračanje ptic.

Pa še:
voz, vol, vonj,
stare slike na zidu,
na trdno postavljen dom,
15 pokopališče na hribu.

Prostor med temi mejniki
vnaprej je določen, dan.
Vanj
se vrnemo kakor po bridko veliki
20 skušnji, z romanja, kakor s tujine
na svoj poslednji dan.

Tone Pavček, *Dediščina* (1980)

- Katere so najbolj opazne podobe v pesmi in kako učinkujejo na Vas?
- Katere slogovne prvine (npr. ritem) izrazito poudarjajo razpoloženje, ki ga vzbuja izbrana pesem?
- Na podlagi zadnje kitice opredelite tematiko pesmi in njeno prepričljivost.